

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין

פ.

עין משפט נר מצוה

צח א מיי פ"כ מהלכות
א"כ הלכה ו טו"ע
אה"ע סימן ג סעיף ו
בהג"ה:
צט ב מיי פ"א מהל'
אסורי ביאה ה"כ
טו"ע אה"ע פ"ג סעיף
ו וסימן יט סעיף א:
ק ג מיי שם ה"כ כסנ
לאהין קול טו"ע י"ד
ס"י קפ"ה סעיף ב:
קא ד מיי שם ה"כ:
קב ד מיי פט"ו מהל'
שאר אבות הטומאות
הלכה ג:
קג ו מיי שם ה"כ:
קד ז מיי שם ה"כ:

מוסף תוספות

א. דאין זו מחלוקת
חדשה. מוס' הלא"ש.
ב. רכל מירי דשיח
לכהנה קרי קרשי הגבול.
ג. לאו היינו להשיאו
אשה אלא יוחסי קרובה
דעירות. מוס' טו"ן.
ד. ואע"פ שיא נמצא במק
בידו מטמאין חכמים
התניא וכו'. ולא נקט הכא
בצ"ק בידו אלא לרבותא
ד"מ דאפ"ה תולין באדם
טהור. שם. ה. דשיפוח
ולוחש באוכלים ומשקין.
כדאמר' וכו'. שם.
ו. אע"פ שאין השושים
אלא ממקום הטומאה
טהור וכו'. אע"פ שסחם
תינוק טמא היינו ממצע
ש"ך. והתם טהור היינו
מטומאת מת קאמר. א"כ
מיימין בתינוק וכו' ע"ש.
ז. והיו כפולגא ופולגא
ולוחש ספק טומאה.
מ"ט. ה. דרוב תינוקות
מטפחין לא היו רוב מבור,
ומשום דנראה כאילו הוא
רוב עשאוהו כמו שיש בו
דעת לישראל. מוספות מולין
פ: ד"ה סמוך וע"י ע"ד מוס'
נדה ט: ד"ה מעטותא.

תוס' ר"י הוקן

[בקדושי הגבול]. שאם
כהן הוא אורלים בנימ
בקדושי הגבול. אבל אם
יש בנות אינן נישאות
לכהנה עד שיביאו ראיה
שהן בנותיהן של זו.
ואפילו ליוחסין. סוכנין
אחזקה הואיל וכרוכין
אחריה בחזקה אמן הן
אפילו לענין דיני נפשות
כדמפרש ואודא ר' יוחנן
לעצמיה.

(א) כחצות ע"ג. (ב) טהרות
פ"ג מ"ח נדה י"ז:
חולין פ"ו. (ג) חולין פ"ו.
יבמות ק"ט: נדה י"ז:
(ד) ובמ"ו ואר"ל וברש"י
כחז דמל"ל. (ה) ובמ"ו
ט"פ: חוקה. וי"ה גמיה,
(ו) ז"ל בדתמ"א. (ז) ז"ל:
אם כהנים הם. (ח) ז"ל:
אמן. (ט) ז"ל: מוחזקין
זו שהוא ק"ן. (י) רש"י
מ"ו. (יא) ז"ל שמוחזקין.
רש"י. (יב) ז"ל עשין:
רש"י. (יג) ז"ל דרבי,
וי"ה בדפ"י. וי"ה להדיא
במוס' כחצות ע"ג ומוס'
הלא"ש. וכן במש"ך.
(יד) שם כ"ה ע"ג. (טו) ז"ל:
היכא דקאמר. (טז) וי"ו:
היטב מוס' כחצות כה:
ד"ה לאמן. (יז) ובמוס'
טו"ן וע"י: מן העסקה.
ומל"ל. (יח) [לא נמצא,
ועיין ברש"י. ובמוס' טמא
י"ז: ובחולין פ"ו. היינו
כעין זו ממשנה דטהרות
פ"ג מ"ו. (יט) נדה ד:
סוטה מ"ג. (כ) גילוי.
(כא) ז"ל: מיעוץ.
(כב) בדפ"י ט"פ: אלא].

הנהגות הב"ח

(א) נמי רובא עירוף. נ"ב
עין צ"ב דף ג' י"ג
בבב"א אחריו עירוף:
(ב) רש"י ד"ה זו היא וכו'
התרומה זו היא חוקה:
(ג) תוס' ד"ה לא וכו'
להשיאו אשה דביי רבי
אלמלא בל:

מוסף רש"י

החזקה
בשכינותיה.
לכשת בגדי נדות בעלה
לוקה עליה משום נדה.
אם תמרו זו (בתובות
ע"ב). שדרבו של תינוק
למטה. ידיו כגשפוח
שטחים מנאים שם וימלא
את העיסה שאנו רואין
שנגע בה (חולין י"ב).
וסמוך מיעוטא לחזקה.
והוא להו לטהר מ"ך,
ורוצא לחזקה לטמא ואין
אחד עומד במקום שנים
נדה י"ח. זו היא
ששורפין עליה את
התרומה. חוקה זו שאנו
מחזקין סמך רוב מיעוט
מטפחין חוקה גמורה
החזקה לעשותה כח"ל
ולשרוף עליה תרומה (ס"ח).

לא שנו. דסמכין אכרוכין אלא לקדשי הגבול אס כהן הוא אכולים
בקדשי הגבול משהביא ראיה על אשה זו שהיא כשירה לכהונה סומכין
על הבנים הכרוכין אחריה לומר בניה הן ואינן חללין: **אבל ליוחסין.**
אם יש בהן בנות אינן נישאות לכהנים עד שיביאו ראיה שהן בנותיה
של זו: **ור' יוחנן אמר אפילו ליוחסין.**
סמכין אחזקה שהן כרוכין אחריה:
ואודא רבי יוחנן לטעמיה. דלמר
סמכין אחזקה שהמוחזק ליכרך אללה
בחזקת אשה א"י אמו אפילו לענין דיני
נפשות ליסקל ולשרוף זה על זה
כלקמן וכ"ש ליוחסין להכשר כהונה:
מלקין על החזקות. על דבר שאנו
מוחזקים א"י כן ואפילו אין עדות בדבר:
שורפים ומוקלין כו'. כדמפרש להו
ואילן: **ואין שורפין תרומה על החזקות.**
דבר שהוא טמא ממוך חזקה ולא
ממוך שהוא א"י ראיה ונגע בתרומה כגון
תינוק שהוא סממא מוחזק טמא
שמחפש באשפה שיש שם נבילות
ושרפים ונגע בתרומה אין שורפין אלא
חולין כדמפרש טעמא כדלמרינן
העמד עיסה על חזקת טהרה ואילו
הוא ממייעוט מיעוץ (הוא) שלא
פיח: **החזקה נדה כשינוטיה.**
שרוף כשינוטיה שהיא היוס היתה
מלוכשת בגדי נדות: **איש היתה**
הינוק וסיווקה שהגדילו בתוך הבית.
בחזקת אשה אשתו ואלו בניהם ואין
אלו מכירין בהם בעדות גמורה: **נסקלין**
זה על זה. אם צא הבן על האשה
נסקל הבן עליה משום צא על אמו
והיא עליו: **ונשרפין זה על זה.** אם
צא האיש על הבת דבמו כשיפחה:
וסיווק מורכב על כשיפה והגדילמו.
בחזקת נדה: **וצלץ צידו.** ידוע
שנטל מן העיסה: **לטפה.** כשרצים
ונבלות כגשפחה: **סמוך מיעוטא.**
לאין מטפחים לחזקה דעיסה ואיתרע
רובא דמטפחין דל"י מאיר לא בטיל
מיעוטא לגמרי דשמעינן ליה (נדה
דף ג"ב). דחייש למיעוטא הילךך
במקומו עומד וכי משכח מיעדי
לאיטרופי כהדיה מלטרף: **מיעוטא**
כמאן דליתיה דמי. דבטיל ליה לגבי
רובא ורבנן לטעמיהו דלא חיישי
למיעוט (ס"ט): **זו היא ששורפין עליה**
אם התרומה. (כ) חזקה ששורפין
עליה את התרומה חזקה מיעוץ
(ט) שמתחזקין לטפח שורפין עליה תרומה
דהאי מטמאין דקאמרי רבנן לשרוף
קאמרי: **אין זו חזקה ששורפין כו'.** וכי אמרי רבנן לתלות קאמרי:
שרפים. כז הדומה ללפרדע הזב טמא והלפרדע טהור: **מטפלים**
שם. עושים נפולין נפולין חמיכות חמיכות: **ונמלאו חסיכות בעיסה.**
ואין ידוע אם של שרפים או של לפרדעים: **אם רוב שרפים.** אם
הבית מוחזק להיות שרפים מנאים שם יותר מלפרדעים טמא אף
לישרף לחזקה ורוצא דליתיה קמן הוא אבל היא דמיעוץ רוצא
דליתיה קמן הוא: **כוסיה דר' יוחנן.** דלמר מטמאין דרבנן לתלות:
כמי שיש דעם לישראל. וק"ל (נדה דף ד:): כה"י ספיקו טמא
דדבר שאין בו דעת לישראל ק"ל (ס"ט) דלפילו כה"י ספיקו טהור:
נקוריים

לא שנו אלא בקדשי הגבול אבל ביוחסין לא
ורבי יוחנן אמר אפילו "ביוחסין ואודא רבי
יוחנן לטעמיה דא"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן
במלקין על החזקות סוקלין ושורפין על
החזקות ואין שורפין תרומה על החזקות
מלקין על החזקות כרב יהודה ^(כ) דאמר רב
יהודה: החזקה נדה בשכינותיה בעלה לוקה
עליה משום נדה סוקלין ושורפין על החזקות
כדרבה בר רב הונא דאמר רבה בר רב הונא
איש ואשה תינוק ותינוק שהגדילו בתוך
הבית נסקלין זה על זה ונשרפין זה על זה א"ר
שמעון בן פוי אמר רבי יהושע בן לוי משום
בר קפרא ימעשה באשה שבאת לירושלים
ותינוק מורכב לה על כתיפה והגדילתו ובא
עליה והביאום לבית דין וסקלום לא מפני
שבנה ודאי אלא מפני שכרוך אחריה ואין
שורפין תרומה על החזקות דאמר ר' שמעון
בן לקיש שורפין על החזקות ור' יוחנן אומר
אין שורפין ואודו לטעמיהו ^(ג) דתנן תינוק
שנמצא בצד העיסה ובצק בידו ר"מ מטחר
וחכמים מ"מטמאין מפני שדרכו של תינוק
לטפח והיונין בה מאי טעמיה דר"מ קסבר רוב
תינוקות מטפחין ומיעוץ אין מטפחין ועיסה
בחזקת טהרה עומדת ^(ב) וסמוך מיעוטא לחזקה
איתרע ליה רובא ורבנן מיעוטא כמאן דליתא
דמי רובא וחזקה ^(ה) רובא עדיף ^(ד) אר"ל משום
רבי אושעיא זו היא ^(א) ששורפין עליה את
התרומה ר' יוחנן אמר אין זו חזקה ששורפין
עליה תרומה אלא איזו חזקה לרבי יוחנן
ששורפין עליה את התרומה ^(ו) כדתנן יעיסה
בתוך הבית ושרפים וצפרדעים מטפלין שם
ונמצאו חתיכות בעיסה אם רוב שרפים טמאה
אם רוב צפרדעים טהורה תניא כותיה דרבי
יוחנן שני דברים אין בהם דעת לישראל
ועשאוהו חכמים כמה שיש בהם דעת לישראל
תינוק ועוד אחרת תינוק הוא דאמרן ועוד
אחרת מאי היא יעיסה בתוך הבית
ותרנגולים ומשקים טמאים שם ונמצאו
נקוריים

לא שנו אלא בקדשי הגבול. לפי רש"י הא דלמרינן דמהני כרוכין
היינו דוקא לתרומה שאם הוא כהן והביא ראיה על האשה אין
נריך להביא ראיה על הבנים להאכילין בתרומה וקשה דמשמע דמכל
מקום נריך שיהו כרוכין להאכילין בתרומה וצפרק האשה שנתארמלה
(כחצות דף כה): אמרינן האומר בני זה
וכהן הוא נאמן להאכילו בתרומה ואינו
נאמן להשיאו אשה (ג) אלמלא לא בעינן
שהיו כרוכין אחריה ויש לומר דרבי
תנא הוא ופליג ורבינו תם פירש דרבי
סברא כמאן דלמר (שם כד): אין
מעלין מתרומה ליוחסין ולכן נאמן
להאכילו תרומה כיון דצידו הוא ^(א)
וממני דהכא סברה כמאן דלמר (שם)
מעלין מתרומה ליוחסין והכא הכי
פירושו לא שנו אלא בקדשי הגבול
פירוש כלל דבר קדושה כגון לתרומה
ולנשיאת כפים ולהשיאו אשה אבל
ליוחסין לא כלומר ^(ב) לסקול על ידו
דקאמרי ^(ג) זה הבן חו אמו והבן על עליה
לא מהימן והיינו דקאמר ואודא רבי
יוחנן לטעמיה דלמר סוקלין ושורפים
על החזקות ולפירוש הקונטרס אבל
ליוחסין כגון להיות משמש בנו על
גבי המוצא לא מהימן נריך לומר דהכי
מיימי ראיה סוקלין ושורפין על
החזקות וכל שכן דנאמן ליוחסין ^(ד):
שדרבו ש"ך תינוק אשפה. פירש
בקונטרס לטפח באשפה
וא"ת כיון שהתינוק אינו ודאי טמא
אם כן אמאי נקט מיעוץ שנמלא צדו
העיסה לניקוט שנגע בעיסה ועוד קשה
דלמרינן בתוספתא (דעירות פ"ג ע"ג)
מפני מה אמרו שהתינוק טמא משום
דנשים נדות מנשקות ומנשקות אותן
והכא מפרש משום דמטפחין באשפה
לכן פירש ר"ת שהתינוק ודאי טמא
כדמפרש בתוספתא ולכן נקט שנמלא
צדו העיסה וצלק צידו דהשתא ספק
הוא אם נטלה מן העיסה וטימא את
העיסה או שמא אדם טהור נכנס
לשם ונטל ^(א) את העיסה ונתן לתינוק
וצהא פליגי ר' מאיר ורבנן דר' מאיר
מטער דמלינן באלס טהור וחכמים
מטמאין מפני שדרכו של תינוק לטפח
פ"י בעיסה ^(ב) ויש לנו לומר שנטלה
וצבי האי גוונא פליגי בתוספתא ^(ג) גבי
תינוק שנמלא צדו הקצר ושוימס
צידו ואינו יודע אם התינוק נטלן או
אדם טהור נתן לו ר' מאיר מטער ^(ד)
וחכמים מטמאין: **כמוך מיעוטא**

חזקה ואיתרע ליה רובא. פירוש והוי רוב כמאן דליתיה וקשה
דכריש פרק בתרא דיבמות (דף ק"ט). אמרינן גבי האשה שהלך בעלה
למדינת הים וזרחה עמו ושמעה האשה שמת בעלה ר' מאיר אומר
לא תנשא ולא מתיבמת לפי דרוב נשים מתעברות ויולדות ואיכא
למימר שהזרה שהלכה עמו ילדה והוא האשה שנשארה פטורה מן
היצום ומיעוט מפילות ילדיהן וקאמר ר"מ דלמרינן סמוך מיעוטא
לחזקה שהרי היתה בחזקת זקוקה ליצום כשהלך בעלה למדינת הים
ולא היה לו בנים והוא ליה פלגא ופלגא כלומר דמיעוטא וחזקה
חשובין כנגד אותן רוב נשים מתעברות ויולדות והוא פלגא
ופלגא ולא תנשא ולא תתיבם וכמו כן אית לן למימר הכא וכי תימא
דאין הכי נמי והא דמטער רבי מאיר היינו משום דמיעוץ אין בו דעת לישראל וכל ספק שאין בו דעת לישראל אף ברשות היחיד ספיקו טהור ^(א)
דהא כהדיא אמרינן בסמוך בשמעתינן דעשאוהו חכמים כמי שיש בו דעת לישראל וי"ל שאין זה רוב חשוב אלא רוב גרוע ^(ב) לכן מרעי ליה
מיעוטא וחזקה ומדע שאין חשוב מדלמרינן בסמוך עשאוהו חכמים כמי שיש בו דעת לישראל ולכן מטמאין את העיסה ואי הוא רוב חשוב
אפילו אין בו דעת לישראל הוה לן לטמוי וע"כ נריך לומר כן דאם לא כן קשה אליבא דרבנן דהא רבנן קאמרי התם גבי הלך בעלה
למדינת הים ושמעה שמת תנשא דקסברי דמיעוט כמאן דליתיה דמי ורוצא וחזקה רוצא עדיף ואם כן אמאי קאמר הכא רבי יוחנן
אליבא דרבנן אין זו חזקה ששורפין עליה תרומה אלא שמע מינה שאין זה רוב חשוב ורבינו תם דרוב חשוב תנשא ^(ג) (ולפי זה נראה יומן
שמקשים העולם דקשה להו גבי שני דברים אין בו דעת לישראל ועשאוהו חכמים כמי שיש בו דעת לישראל וקא חשיב ^(ד) דמיעוץ ומקשין מאי איריא שיש
בו דעת לישראל תיפוק ליה משום דסבירא להו לרבנן דמיעוטא כמאן דליתיה ורוצא וחזקה רוצא עדיף וא"כ אפילו אין בו דעת לישראל טמא
דהא אין זה ספק טומאה אלא ודאי טומאה ^(ה) ש"מ שאין זה רוב חשוב ואי לא דעשאוהו חכמים כמי שיש בו דעת לישראל לא היו מטמאים):